

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: Energiearmoede
Aanleiding	: Afronding plan van aanpak energiearmoede
Datum	: 23 april 2024
Portefeuillehouder	: Marten Japenga
Schrijver	: Jannelies Pullen

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 24 januari 2023 ontving u een raadsinformatiebrief over het plan van aanpak energiearmoede. De laatste acties van dit plan van aanpak zijn in maart 2024 afgerond en daarom geven wij u graag een terugkoppeling over de resultaten. Ook geven we een korte toelichting op hoe er vervolg wordt gegeven aan deze aanpak via een lokale isolatieaanpak.

In de raadsinformatiebrief gaven we al aan dat volgens TNO in september 2021 ongeveer 284 huishoudens aan energiearmoede zouden lijden, later werd dit aantal al bijgesteld naar ongeveer 600 huishoudens. Om deze mensen te ondersteunen startten we een witgoedactie en organiseerden we een aantal avonden over energiebesparing inclusief kleine energie besparende producten.

De resultaten

Huishoudens die de energietoeslag 2022 hadden ontvangen, konden een gratis kadokaart van €500 ontvangen voor de aanschaf van een energiezuinige wasmachine, koelkast, vriezer of vaatwasser. Van te voren waren er ongeveer 473 kadokaarten beschikbaar. Brieven voor het aanvragen van de kadokaart werden verstuurd via de sociale dienst, dit werd gefaseerd gedaan in heel 2023. Ook was er de mogelijkheid om bij het Brughuis een kadokaart aan te vragen, als een huishouden geen kaart via de sociale dienst zou ontvangen maar deze wel goed kon gebruiken. In totaal zijn er 562 kadokaarten aangevraagd en 466 daarvan zijn daadwerkelijk gebruikt. Verreweg de meeste kadokaarten zijn besteed aan wasmachines en koelkasten. Wanneer deze bezorgd werden, kon men het oude apparaat gelijk gratis inleveren. Inwoners werden aangemoedigd dit zo veel mogelijk te doen. De CO₂ besparing wordt geschat op 25.630 kg per jaar.

Van de 466 kadokaarten, zijn er 24 afgegeven door het Brughuis. De inwoners die daar kwamen hadden geen kadokaart ontvangen, maar konden deze vaak wel goed gebruiken. Zij konden er eentje ontvangen na een gesprek met medewerkers van het Brughuis. Dit had als bijkomend voordeel dat het Brughuis hen ook ondersteuning kon bieden in eventuele financiële moeilijkheden.

Goed om hier aan toe te voegen is dat inwoners met een laag inkomen (in principe geldt de grens van 110 % van het Wettelijk Sociaal Minimum) via de bijzondere bijstand nieuw witgoed kunnen krijgen. Momenteel voldoet de bijzondere bijstandsregeling voor witgoed aan speciale kenmerken: in de beoordeling kan in veel gevallen niet worden afgewezen met de grond dat gereserveerd had moeten worden voor voorzienbare kosten. Ook wordt er geen lening verleend, maar wordt het witgoed om niet verstrekt. Deze kenmerken gelden tenminste tot 30 juni 2024. Bij het DB van de GR Sociaal van 13 mei 2024 ligt het voorstel voor om dit met een half jaar te verlengen. Dit is een regeling die los staat van de aanpak energiearmoede en die ook niet wordt bekostigd uit de SpUK energiearmoede. Het doel van de regeling van de GR Sociaal is deze doelgroep te voorzien van witgoed, terwijl het doel van de aanpak energiearmoede voornamelijk was gericht op het verlagen van de energierekening van deze doelgroep door hun minder zuinige witgoed te vervangen voor zuinig witgoed.

Naast de witgoedactie zijn er ook vier avonden georganiseerd om voorlichting te geven over energiebesparing. De insteek van deze avonden was vooral om praktische dagelijkse tips te geven om energie (en dus geld) te besparen en geen adviezen te geven over grote maatregelen voor

koopwoningen. Tijdens deze avonden kregen bezoekers aan het eind ook 2 producten mee om thuis toe te passen (ledlampen, tochtstrips, radiatorfolie etc.). Ook was er de mogelijkheid om met de Stichting Welzijn Alblasserdam (voor ondersteuning), Woonkracht10 (voor vragen over verduurzaming voor huurders) en Drechtste Stroom (voor vragen over verduurzamen van koopwoningen) in gesprek te gaan. In totaal zijn er naar deze vier avonden ongeveer 125 mensen gekomen.

Een actie die in eerste instantie niet in het plan van aanpak stond, maar die wel is uitgevoerd, is het uitdelen van kleine energiebesparende maatregelen bij de voedselbank. Op 25 januari 2023 hebben we samen met Stichting Welzijn een middag bij de voedselbank gestaan om iedereen 2 producten mee te geven inclusief een folder met tips om thuis nog meer te besparen. Ter plekke hebben we aan bezoekers van de voedselbank een toelichting gegeven over het gebruik van de producten. In totaal zijn er deze dag ongeveer 100 mensen bereikt.

Al met al zijn we zeer tevreden met de uitvoering van deze aanpak. Echter, nu deze aanpak is afgerond, is energiearmoede natuurlijk niet verdwenen in Alblasserdam. In de aanpak werd ook al een vooruitblik gegeven naar een aanpak met grote energiebesparende maatregelen voor koopwoningen. Die zijn ondertussen verder uitgewerkt in een lokale isolatieaanpak.

Lokale isolatieaanpak

De kleine energiebesparende producten hebben een kleine impact op de energierekening, het energiezuinig witgoed heeft een grotere impact op de energierekening, maar grote isolatiemaatregelen aan huizen, kunnen nog een veel grotere impact maken. In samenwerking met de Smart Delta Drechteden krijgt de lokale isolatieaanpak vorm in een meerjarige ontzorgingsaanbod voor eigenaar-bewoners. Met dat aanbod willen we enerzijds zo veel mogelijk eigenaar-bewoners in beweging krijgen. Anderzijds willen we de eigenaar-bewoners met de kleinste portemonnee, de meeste financiële ondersteuning bieden waardoor zij in de meeste gevallen de isolatiemaatregel volledig gratis krijgen.

De samenwerkende gemeenten willen gezamenlijk één intermediair in de arm nemen, die deze doelgroepen komende jaren diverse keren één of meer isolatiemaatregelen én advies op maat aanbiedt. Een intermediair die eigenaar-bewoners adviseert en marktpartijen selecteert om offertes uit te brengen en de maatregelen uit te voeren. Een intermediair die de voortgang van de aanpak monitort en daarover (conform de eisen van ministerie van BZK) aan ons rapporteert.

Financiën

In totaal was er vanuit de rijks gelden €259.404,- beschikbaar gesteld. Hier is nog ongeveer €10.000 van over. Daarnaast is er in de tweede helft van 2023 een tweede tranche gekomen van €162.984. Het overgrote deel van deze gelden worden toegevoegd aan de meerjarige collectieve ontzorging voor isolatie. Zoals besloten in een collegevoorstel van 22 februari 2024. Daarnaast worden ook gelden vanuit de SpUK lokale aanpak isolatie ingezet. Deze aanpak wordt verder uitgewerkt en hopelijk in 2024 gestart om de komende paar jaren verder ingezet te worden. Een verdere toelichting op deze aanpak zal volgen in de 2^e bio duurzaamheid van dit jaar, de datum hiervoor volgt op een later moment.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

de secretaris
H. Schnitker

de burgemeester
J.W. Boersma